

This eChok volume of

Bamidbar

Volume 1

is dedicated In memory of

יוסף אליהו בן שמחה ז"ל

Joseph Harary

Dedicated by his ever-loving Family

orifices and ducts. It is revealed and known before the Throne of Glory that if one of them were to be ruptured or blocked, it would be impossible to exist and stand before You even for a moment. Blessed are You, O Lord, Who heals all flesh and does wonders.”

אֲשֶׁר יֵצֵר אֶת הָאָדָם בְּחֻמָּה וּבְרָא בּוֹ נְקָבִים
נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גְּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כְּסֵא
כְּבוֹדְךָ שָׂאִם יִשְׁתֵּם אַחַד מֵהֶם אוֹ אִם יִפְתַּח
אַחַד מֵהֶם אִי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַיֵּם אֶפִּילוֹ שְׁעָה
אַחַת בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ רֹפֵא כָּל בָּשָׂר וּמַפְלִיא
לַעֲשׂוֹת:

NASO FOR MONDAY

TORAH

נשא ליום שני

תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

כּוֹ עַל מִימַר אַהֲרֹן וּבְנָוָיו יְהִי
כָּל פְּלִחָן בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְכֹל
מִטּוֹלְהוֹן וּלְכֹל פּוֹלְחַנְהוֹן
וּתְמַנּוֹן עֲלֵיהוֹן בְּמִטְרָא יֵת כָּל
מִטּוֹלְהוֹן: כּח־דִּין פּוֹלְחַן וְרַעֲיֵת
בְּנֵי גֵרְשׁוֹן בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא
וּמִטְרַתְהוֹן בִּידָא דְאִיתְמַר בְּר
אַהֲרֹן כְּהֵנָּא: כּט־בְּנֵי מְרָרִי
לְזַרְעֵיתְהוֹן לְבֵית אֲבֹתְהוֹן
תְּמַנּוּ יִתְהוֹן: ל־מְבַר תְּלַתִּין
שָׁנִין וּלְעֵלָא וְעַד בְּרַחֲמֵשִׁין
שָׁנִין תְּמַנְנֹן כָּל דְּאִתִּי לְחֵילָא
לְמַפְלַח יֵת פּוֹלְחַן מִשְׁכַּן זְמַנָּא:

כּוֹ עַל־פִּי אַהֲרֹן וּבְנָיו תְּהִיָּה כָּל־עַבְדַּת בְּנֵי
הַגֵּרְשֹׁנִי לְכָל־מִשְׁאֵם וּלְכָל עַבְדַּתֶּם
וּפְקֻדָּתֶם עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת אֶת כָּל־מִשְׁאֵם:
כּח־זֹאת עַבְדַּת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי הַגֵּרְשֹׁנִי בְּאֵהֶל
מוֹעֵד וּמִשְׁמֶרֶתֶם בְּיַד אִיתְמַר בֶּן־אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן: ס־כֵּט בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפַּחַתֶּם לְבֵית־
אֲבֹתֶם תִּפְקֹד אֹתָם: ל־מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וּמֵעַלָּה וְעַד בֶּן־חַמְשִׁים שָׁנָה תִּפְקְדֶם כָּל־
הַבָּא לְצַבָּא לַעֲבֹד אֶת־עַבְדַּת אֵהֶל מוֹעֵד:

(27) By the order of Aharon and his sons shall be all the service of the sons of Gershon regarding their entire burden and all their service. You shall designate their entire burden as their charge. (28) The following is the [Holy] Service of the sons of Gershon in the Tent of Appointment, and their charge, was under the supervision of Itamar, the son of Aharon the Priest. (29) As for the sons of Merari, you shall count them by their families, according to their fathers' household. (30) From the age of thirty years and upwards until the age of fifty years, you shall count them, all who enter the legion, to perform [Holy] Work of the Tent of Appointment.

RASHI

רש"י

(27) **By the order of Aharon and his sons** — *And which of the sons was appointed over them? [The answer as*

(כו) על-פי אהרן ובניו. ואיזה מהבנים ממנה עליהם? ביד איתמר-בן אהרן הכהן:

verse 28 indicates is] “under the supervision of Itamar, the son of Aharon the priest.”

PROPHETS Judges 13

נביאים שופטים פרק יג

ח ויצלי מנוח קדם יי ואמר
בבעו יי נביא דיי דשלחמא
ייתי כען עוד לותנא וילפיננא
מה נעבד לרבנא דאתיליד:
ט ושמיע קדם יי צלותיה
דמנוח ואתא מלאכא דיי עוד
לות אתא והיא יתבא בחקלא
ומנוח בעלה לית עמה:
י ואוהיאת אתתא ורהטת
וחויאת לבעלה ואמרת ליה
הא אתחזי לי גברא דיאתא
ביוםא דיכי לותי: יא וקם
ואזל מנוח בתר אתתיה ואתא לות גברא ואמר ליה האת גברא די מללתא עם אתתא ואמר אנא:

ח ויעתר מנוח אל־יְהוָה ויאמר בי אֲדוֹנָי אִישׁ
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יְבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ ויִוְרְנוּ
מֵה־נַּעֲשֶׂה לְנֶעַר הַיּוֹלֵד: ט וישמע האלהים בקול
מנוח ויבא מלאך הַאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא
יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּמְנוּחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּה: י וַתִּמְהַר
הָאִשָּׁה וַתֵּרֶץ וַתֵּגֵד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲנִה נֹרְאָה
אֵלָי הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא בְיוֹם אֵלָי: יא וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ
מְנוּחַ אַחֲרַי אֲשֶׁתּוֹ וַיִּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ
הֲאֵתָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי:
ואזל מנוח בתר אתתיה ואתא לות גברא ואמר ליה האת גברא די מללתא עם אתתא ואמר אנא:

(8) And Manoach prayed to the Lord and said; Please O Lord, may the man of God whom You sent come again now to us, so that he may teach us what we should with the lad that will be born. (9) And God heeded the call of Manoach and the angel of God appeared again to the woman while she was sitting in the field and her husband Manoach was not with her. (10) So the woman hastened and ran and told her husband; and she said to him; Behold the man that came to me on that day appeared to me. (11) And Manoach rose and went after his wife and he came to the man and said to him; Are you the man that spoke to the woman? And he said; I am.

RASHI

רש"י

(8) לנער היולד — *that will be born.*

(ח) לנער היולד. העתיד להיולד:

WRITINGS Proverbs 31

כתובים משלי פרק לא

ז ונשתון ונטעון מסכנתהון
ושחקהון לא נזכרון טוב:
ח פתח פומך להלין דלא מסטו

ז יִשְׁתֶּה ויִשְׁכַּח רִישׁוֹ וְעִמְלּוֹ לֹא יִזְכַּר־עוֹד: ח פֶּתַח־
פִּיךָ לְאֵלִים אֶל־דֵּין כָּל־בְּנֵי חֲלוּף: ט פֶּתַח־פִּיךָ

דין ודון לכולהון בני עולי: ט פתח פומך

(7) Let him drink and forget his poverty and not remember his misery any more. (8) Open your mouth for one who is mute, on behalf of justice for those to whom assistance has passed by. (9) Open your mouth; judge righteously and

RASHI

רש"י

(8) **To whom assistance has passed** (ח) כָּל בְּנֵי חֲלוּף. אלו היתומים שחלפה עזרתם:
by — *these are the orphans to whom help*

has passed them by.

שֶׁפֶט־צֶדֶק וְדִין עֲנִי וְאֶבְיוֹן: י אֶשֶׁת־חַיִל מִי יִמְצָא
 וְלַעֲלִיבֵי: י אֶתֶּתָא כְּשֶׁרְתָא מִנּוּ
 יִשְׁכַּח יִקְרֵא הִיא מִן כִּיפֵי
 טְבַתָּא מִימְהָא:

plead the cause of the poor and destitute. (10) A woman of valor who can find?
 Her price is beyond pearls.

Mishnah Pesachim, chapter 1

משנה פסחים פרק א

(1) The evening of the fourteenth [of Nissan], we search for *chametz* by the light of a candle. Any place that *chametz* is not brought into does not require a search. If so, then why did they [both the Schools of Shammai and Hillel] say [further in the Mishnah], two rows of [barrels in] a wine cellar [must be searched,]? [Because] they are [not] referring to [a professional wine cellar where *chametz* is never brought into, rather, regarding] a place where *chametz* is brought into [such as a home wine cellar where a servant, requiring more wine in the middle of a meal, may enter with *chametz*]. The School of Shammai say: [The] two rows [that must be checked are those] over the front of the whole cellar [i.e., the front vertical wall of barrels facing the entrance and the entire top layer of barrels facing the ceiling]; but the School of Hillel say: The two outer rows [only], which are the uppermost [i.e., only the top row of the vertical wall facing the ceiling, the entrance and the row beneath it]. (2) We do not fear lest a weasel drag [*chametz*] from

רבנו עובדיה מברטנורא

א אור לארבעה עשר. ליל שלמחרתו יהיה ארבעה עשר. וקורא התנא ללילה אור כדרך שקורין לעיור סגי גהור ולישנא מעליא נקט: **בודקין את החמץ.** אית דמפרשי טעמא דבדיקה כדי שלא יעבור על בל יראה ובל ימצא אם יהיה חמץ בביתו בפסח. ואע"ג דבבטול בעלמא סגי חיישינן שמא ימצא גלוסקא יפיפיה וימלך על ביטולו ויחשוב עליה לאכלה ויעבור עליה על בל יראה ובל ימצא, הלכך בודקים את החמץ כדי לבערו מן העולם. ואית דאמרי טעמא דבדיקה גזירה שמא ימצא חמץ בביתו בפסח ויאכלנו כיון שאין רגיל להיות בדל ממנו כל שאר ימות השנה: **לאור הנר.** בגמרא יליף דבדיקת חמץ צריכה שתהא לאור הנר, מדכתיב הכא (שמות יב) שאור לא ימצא, וכתיב התם (בראשית מד) וימצא הגביע, מה מציאה האמורה שם על ידי חיפוש, שנאמר ויחפש וכו' וימצא, אף מציאה האמורה כאן על ידי חיפוש, וחיפוש הוא בנר דכתיב (משלי כ) נר ה' נשמת אדם חופש כל חדריו בטן. ותקנו הבדיקה בלילה מפני שבליילה כל העם מצויין בבתיהם ואור הנר יפה לבדיקה בלילה יותר מביום דשרגא בטיהרא למאי מהניא. ומיהו אם לא בדק ליל ארבעה עשר ובדק בארבעה עשר שחרית צריך שיבדוק נמי לאור הנר: **ולמה אמרו.** לקמן במתניתין: **שתי שורות.** של חביות הסדורות זו על גב זו במרתף של יין צריך לבדוק ביניהן, אחר שאמרו כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך לבדוק, למה הצריכו לבדוק. ומשני, לא אמרו אלא במרתף שמכניסין בו חמץ, כמו מרחף שמסתפק ממנו יין לשלחנו ופעמים שהשמש עומד למוזג ופתו בידו וכשהיין כלה נכנס במרתף להביא יין: **שתי שורות על פניו [וכל] המרתף.** דרך אוצרי יין לסדר חביותיהן שורות שורות, שממלאין כל קרקעית המרתף וחוזרין ומניחין חבית על חבית, כשורות התחתונות כך שורות העליונות עד שמי הקורה ושתי שורות שאמרו בית שמאי הם שורה חיצונה מן הארץ

one room [before he searched it] to another [room after he searched it] or from one spot to another. For if so, [in the case where he searched his courtyard before his friend did, we must also fear that maybe after he searched a weasel brought *chametz*] from courtyard to courtyard [i.e., from his friend's courtyard into his own] and [we must also fear] from town to town, [and] there would be no end to the matter. (3) Rabbi Yehudah says: We search

[for *chametz*] on the evening of the fourteenth, and [if he didn't, he may search] in the morning of the fourteenth, and [if he didn't he may search] at the time of removal [i.e., the sixth hour of the day when all *chametz* is destroyed. After midday, however, he may not search, lest he find some *chametz* and come to eat it, thereby transgressing a Biblical prohibition]. But the Sages say: If he did not search in the evening of the fourteenth, he must search on the fourteenth; if he did not search in [the morning of] the fourteenth, he must search at the [מועד] appointed time [the sixth hour when all *chametz* is destroyed]; if he did not search at the appointed time, he must search after the appointed time [i.e., all day, and we don't fear lest someone who is searching for *chametz* will come to eat it. Others explain מועד as meaning Festival and thus the Sages say: If he did not search on the fourteenth, he must search during the מועד — Festival; if he did not search during the Festival (since benefiting from such *chametz* in any way becomes prohibited), he must search after the Festival and destroy it]. And that which he leaves over [for the morning meal after the search of the evening of the fourteenth] he places in hiding [i.e., in a secure place where no child or animal can reach it], so that [if he finds some *chametz* missing,] he should not have to search again. (4) Rabbi Meir says: One may eat [*chametz*] the whole of the [first] five [hours of the morning] and must burn [it] at the beginning of the sixth. [Though Biblically, the prohibition of *chametz* only begins after midday which is after the sixth hour, the Rabbis moved the prohibition up one hour earlier so that if someone miscalculated by one hour he would not be transgressing a Biblical prohibition]. Rabbi

רבנו עובדיה מברטנורא

עד שמי קורה וחזור ובדוק החביות העליונות, על פני ארכו ורחבו של מרתף, נמצאו שתי שורות כמין גא"ס יונית שורה אחת בזקיפה ושורה אחת בשכיבה: **שתי שורות החיצונות**. השורה העליונה הסמוכה לשמי קורה הרואה פני הפתח ושלמטה דימנה. ואותן שלפנים אינו בודק כלל. ומן החיצונות אינו בודק אלא שתי העליונות בלבד: **ב אין חוששין**. כשבדק הבית בזוית זו ובא לבדוק זוית זו, אין חוששין שמא בתוך שבאתי לזו גררה חולדה למקום הבדוק וצריך אני לחזור ולבדוק, שאם באת לחוש בכך הרי גם מחצר לחצר יש לומר כן אני בודקתי קודם לחברי ולאחר בדיקתי הביאה חולדה חמץ מחצר חברי ואין לדברו סוף: **ג בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית**. הכי קאמר, באחד משלשה פרקים הללו בלבד בודקים, ולאחר שלשה פרקים הללו אם לא בדק שוב אינו בודק: **בתוך המועד**. בשעה ששית שהוא מועד הביעור: **לאחר המועד** עד שתחשך. ואית דמפרשי, בתוך המועד, בתוך הפסח. לאחר המועד, לאחר הפסח, כדי שלא יתערב לו חמץ שעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה בחמץ של היתר שנעשה לאחר הפסח. ור' יהודה סבר לאחר הביעור דהיינו לאחר זמן איסורו של חמץ לא יבדוק כלל דלמא אתי למיכל מיניה. ורבנן אמרי יבדוק לאחר זמן איסורו ולא חיישין דלמא אתי למיכל מיניה כיון שכל עצמו מחזר עליו לשרפו. ואין הלכה

מבית לבית וממקום למקום, דאם כן, מחצר להצד ומעיר לעיר, אין לדבר סוף: **ג רבי יהודה אומר, בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור. והכמים אומרים, לא בדק אור ארבעה עשר, יבדוק בארבעה עשר. לא בדק בארבעה עשר, יבדוק בתוך המועד. לא בדק בתוך המועד, יבדוק לאחר המועד. ומה שמשיר, יניחנו בצנעא, כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו: ד רבי מאיר אומר, אוכלין כל חמץ ושורפין בתחלת שש. ורבי יהודה אומר,**

Yehudah says: [A one hour safety net is not enough, for on a cloudy day, one may miscalculate by two hours; rather,] one may eat [only] the whole of the [first] four [hours], keep it in suspense the whole of the fifth [i.e., one does not eat it, and thus, he now has a safety net of two hours, but he does not have

אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש: ה ועוד אמר רבי יהודה, שתי חלות של תודה פסולות מנחות על גג האצטבא. כל זמן שמנחות, כל העם אוכלים. נטלה אחת, תולין, לא אוכלין ולא שורפין. נטלו שתיהן התחילו כל העם שורפין. רבן גמליאל אומר, חלין נאכלין כל ארבע, ותרומה כל

to destroy it either, he may still derive benefit from it by giving it to his animal or otherwise for another hour], and must burn it at the beginning of the sixth [the *halachah* follows Rabbi Yehudah]. (5) Rabbi Yehudah further says: Two [unfit] loaves of the thanksgiving-offering used to lie on the roof of the [Temple] colonnade [The thanksgiving-offering brought by one who was delivered from a misfortune contained four types of loaves brought in units of ten for a total of forty loaves, ten of which were *chametz*. Four loaves were given to the priests; while the rest were eaten by the owner and his guests (see Leviticus 7:12, Chok vol. 5, pg. 189). Since the loaves may only be eaten the same day of the sacrifice, it was not offered on the fourteenth of Nissan due to the prohibition of *chametz* from the fourth hour, thus so many sacrifices were brought on the thirteenth, that many of the loaves were left uneaten and became unfit by being left overnight. These unfit loaves were used as a signal.]: As long as they [the two loaves] lay [there] all the people would eat [*chametz*]; when one was removed [which was at the beginning of the fifth hour], they would keep it in suspense, neither eating nor burning [it]; when both were removed, all the people commenced burning [their *chametz*]. Rabban Gamliel says: *Chullin* may be eaten the whole of the four [hours], while *terumah*, the whole of the five [hours, the Sages gave an extra hour for the priests to eat *terumah* so that it should not be wasted]; nevertheless, we burn [them] at the beginning of the sixth [hour which is one hour prior to the Biblical prohibition, lest people miscalculate the time by one hour. The *halachah* does not

רבנו עובדיה מברטנורא

בר' יהודה: ד ושורפין בתחילת שש. ואע"ג דכל שעה ששית מדאורייתא שריא גזרו רבנן עליה דילמא טעו וסבור על השביעית שהיא ששית. אבל החמישית לא טעו למימר על השביעית שהיא חמישית ומותר: תולין כל חמש. ואינו אוכל, גזירה משום יום המעונן דטעי וסבר על השביעית שהיא חמישית. ומיהו לשרוף אינו צריך ומאכיל לבהמתו. אבל ששית אף בהנאה אסור מדרבנן, גזירה משום שביעית. והלכה בר' יהודה: ה שתי חלות. של חמץ: של תודה פסולות. שנפסלו בלינה. שמתוך שהן מרובות לחמי תודה בשלשה עשר בניסן, שכל מי שיש לו תודה להביא מביאה בשלשה עשר נפסלות בלינה לבוקר של ארבעה עשר. לחמי תודה ארבעים חלות, עשר מהן חמץ. ותודה נאכלת ליום ולילה, ואם היו מביאים אותם בארבעה עשר אין נאכלות של חמץ אלא עד שש שעות, ואסור להביא קרבן ביום שיתמעט זמן אכילתו, שאין מביאין קדשים לבית הפסול, הלכך כל מי שהיה עליו קרבן תודה מביאה בשלשה עשר, דבארבעה עשר לא יוכל להביאה, וכל שכן בפסח, ונפסלו בלינה ליום ארבעה עשר לפי שלא היו להן אוכלין כל כך. ומשום הכי דפסולות, היו נתונות שם, שאם היו כשרות לא היו נותנים אותן שם לפסלם בידיים, שמונחות שם עד זמן הביעור ונשפרות: על גג האיצטבא. שהיה בהר הבית. כדי שיראו אותם שם לסימן: ניטלה אחת מהן. בתחילת שעה חמישית בא שליח בית דין ונטל האחת, וכל העם מכירים שהגיע שעה חמישית ותולין: ותרומה כל חמש. דאסור להפסיד קדשים בידיים כל זמן שיכול לאכלם: ושורפין בתחילת שש. דהשתא ודאי רובא טעו בין ששית

follow Rabban Gamliel]. (6) [This Mishnah is brought here so that we may infer from it the ruling of Mishnah 7.] Rabbi Chanina, the *segan* of the priests [deputy High Priest], says: Throughout all their days, the priests never refrained from burning flesh which had been defiled by an “offspring” of defilement [secondary defilement] with flesh which had been defiled by an *av hatumah* [primary defilement], although [when they would

touch each other] they [thereby] increased its impurity with [a higher degree of] impurity. Rabbi Akiva added and said: Throughout all their days, the priests never refrained from lighting oil [of *terumah*] which had been rendered unfit by a *tevul yom* [i.e., the least degree of defilement] in a [metal] lamp defiled by one who had been defiled by a corpse [the highest degree of defilement; a metal vessel is unique in that it acquires the same level of defilement as that of the object or person that defiled it], although they [thereby] increased its impurity with a [higher degree of] impurity. (7) Said Rabbi Meir: From their words [that we burned flesh which was defiled to the third degree with flesh of the first degree, we see that, since the flesh was going to be burned, we are not concerned by the increase in the degree of defilement, thus] we learn that we may burn pure *terumah* [which is *chametz*] together with impure *terumah* on Pesach [though, in the process, we are defiling the pure *terumah*]. Rabbi Yose said to him: This is not a proper analogy [for in the case of the flesh, it is true that it was only defiled to the third degree, but nevertheless, it was defiled, whereas in the case of *terumah*, it

חמש, ושורפין בתחלת שש: ו רבי חנינא סגן הכהנים אומר, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטמאה עם הבשר שנטמא באב הטמאה, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו. הוסיף רבי עקיבא ואמר, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום בנר שנטמא בטמא מת, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו: ז אמר רבי מאיר, מדבריהם למדנו, ששורפין תרומה שהורה עם הטמאה בפסח. אמר לו רבי יוסי, אינה

רבנו עובדיה מברטנורא

לשביעית. ואין הלכה כרבן גמליאל: ו מימיהם של כהנים לא נמנעו. משום דבעי למתני סיפא מדבריהם למדנו ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה [נקט] לה הכא: מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטמאה. בולד של וולד קאמר, כלומר הבשר שהוא שלישי שנטמא בשני לטמאה, שהוא וולד של וולד, לא נמנעו מלשרפו עם הבשר שנטמא באב הטמאה שהוא ראשון לטמאה. וכשנגע זה הבשר שהיה מתחילתו שלישי בבשר שנטמא באב הטמאה חוזר להיות שני. ואף על פי כן לא נמנעו מלשרפו עם חמור ממנו, דהואיל ואף זה הקל לשריפה עומד לא חשו אם מטמאין אותו יותר ממה שהיה. ואעפ”ש אין אוכל מטמא אוכל מן התורה שנאמר בטומאת אוכלין (דברים יד) טמא הוא, הוא טמא, ואינו מטמא אוכל כיוצא בו, מכל מקום רבנן גזרו שיהיה אוכל מטמא אוכל: השמן. של תרומה: שנפסל בטבול יום. הוא שלישי לטמאה, דטבול יום פסל את התרומה מן התורה ועושה אותה שלישי לעולם, לא שנא אוכלין ולא שנא משקין: בנר שנטמא בטמא מת. האי נר של מתכת הוא. וכל כלים חוץ מכלי חרט שנגעו בטומאת מת נעשו כמותה, אם אב אב, אם ראשון ראשון, דכתביב (במדבר יט) בחלל חרב, ודרשינן חרב הרי הוא כחלל, שהחרב שנגע במת נעשה אבי אבות כמת עצמו, וכשנגע בטמא מת שהוא אב נעשה גם כן החרב אב, והוא הדין לכל שאר כלים חוץ מכלי חרט, נמצא הנר של מתכת שנגע בטמא מת, נעשה אב הטמאה. והשתא הוסיף ר’ עקיבא על דברי ר’ חנינא סגן הכהנים, שר’ חנינא לא התיר אלא להחזיר השלישי שני, ור’ עקיבא התיר להחזיר השלישי ראשון, שהשמן שנפסל בטבול יום שהוא שלישי, כשמדליקין אותו בנר שנטמא בטמא מת, שהנר עצמו נעשה אב כמו שאמרנו, נמצא שחוזר השלישי להיות ראשון ואף על פי כן לא נמנעו, דהואיל ויש שם טמאה עליו לא חיישינן ליה ומותר להוסיף בידים: ז מדבריהם למדנו. בין ר’ מאיר בין ר’ יוסי תרווייהו סבירא להו דבשר שנטמא בולד הטמאה דאמר ר’ חנינא, מיירי

was not defiled at all. However, according to the view of Rabbi Meir, this is a proper analogy and the reason is as follows: The aforementioned case where the flesh became defiled to the third degree is talking about a vessel becoming defiled by a dead crawling

creature, which in turn, defiled liquids, which, in turn, defiled the flesh. Rabbi Meir holds that liquids defile by Rabbinic decree only, hence Biblically speaking, the flesh was not defiled at all, yet they did not refrain from burning it together. On the other hand, Rabbi Yose holds, that liquids do defile Biblically and thus, the flesh was indeed defiled. Furthermore, continues Rabbi Yose,] and [even] Rabbi Eliezer and Rabbi Yehoshua [who argue further in the Mishnah] admit that this one [the pure *terumah*] and this one [the defiled *terumah*, which are *chametz*] are burnt separately [at the sixth hour of the fourteenth of Nissan]; where do they disagree? Regarding suspended [*terumah*, i.e., *terumah* which is possibly defiled] and defiled [*terumah* being burned together]. Rabbi Eliezer says: Each must be burnt separately, while Rabbi Yehoshua says: Both [may be burned] together.

רבנו עובדיה מברטנורא

בבשר שנטמא במשקים שנטמאו בכלי שנטמא בשרץ ור' מאיר סבר טומאת משקים לטמא אחרים לאו דאורייתא שאין המשקין מטמאים אחרים ואפילו אוכלין אלא מדרבנן, ומשום הכי קאמר מדברי ר' חנינא דאמר ששורפין בשר שנטמא במשקים דהוי ליה טמא מדרבנן, דמדאורייתא טהור מעליא הוא, עם בשר שנטמא באב הטומאה שהוא טמא דאורייתא: למדנו ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה. משהגיעה שעה ששית שהיא אסורה מדרבנן כמו ששורפין בשר שנטמא במשקין שהוא טהור גמור מן התורה עם בשר שנטמא באב הטומאה שהוא טמא דאורייתא: אמר לו ר' יוסי אינה היא המדה. ר' יוסי לטעמיה דסבירא ליה טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא ובשר שנטמא במשקין טמא מדאורייתא, הילכך אמר ליה אינה היא המדה, כלומר אי אתה יכול ללמוד זאת מדבריהם, אם התרת לשרוף טמא טומאה קלה עם טמא טומאה חמורה, תתיר לשרוף טהורה עם טמאה. והלכה כר' יוסי שאין שורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח. וטומאת משקין לטמא אחרים אינה מדאורייתא אלא מדרבנן כר' מאיר: ומודים ר' אליעזר ור' יהושע. ר' יוסי קאמר לה דאע"ג דר' אליעזר ור' יהושע אפליגו בשריפת תרומה, בהא מודים ששורפים זו לעצמה וזו לעצמה: על התלויה ועל הטמאה. ר' אליעזר סבר דמוזהר על שמירתה של תלויה, דכתיב (במדבר יח) את משמרת תרומתי, בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה תלויה ואחת תרומה טהורה: ורבי יהושע אומר שתיקן כאחת. כיון דתלויה היא אי אתה מוזהר על שמירתה. ועל התלויה והטהורה לא נחלקו ששורפין, דהואיל ולא הווחקה טומאה אין נראית כמטמא בידים:

Gemara Pesachim, 7b

גמרא פסחים דף ז':

[The Mishnah states: "The evening of the fourteenth, we search for *chametz*] by the light of a candle." How do we know this?

Said Rabbi Chisda: We learn [the meaning of] finding from finding and [the meaning of] finding from searching and searching from searching and searching from candles and candles

היא המידה. ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע, ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה. על מה נחלקו, על התלויה ועל הטמאה, שרבי אליעזר אומר, תשרף זו לעצמה וזו לעצמה. ורבי יהושע אומר, שתיקן כאחת:

לאור הנר וכו' מנא הני מילי אמר רב חסדא למדנו מציאה מציאה ומציאה מחפוש וְחפוש מחפוש מנרות

from candle. Finding [is learned] from finding, as it is written here: “For seven days no leaven shall be **found** in your homes,” (Exodus 12:19) and it is written elsewhere: “And he **searched**, beginning with the eldest and ending with the youngest and the goblet was **found** [in Binyamin's sack].” (Genesis 44:12) And finding from searching from this very verse [which links search with find]. And searching from candles, as it is written: And it shall be, at that time that I will **search** Yerushalayim with **candles**,” (Zephaniah 1:12) and it is [also] written: “The spirit of man is the **candle** of the Lord, **searching** the inward parts of the belly.” (Proverbs 20:27) The Rabbis learned: We do not search by the light of the sun, nor by the light of the moon, nor by the light of a torch only by the light of a candle, because the light of a candle is suitable for searching. And though there is no proof for this statement, there is a hint to it. For it is said: “For seven days no leaven shall be found in your homes,” (Exodus 12:19) and it is said: “And he searched, beginning with the eldest.” And it is said: And it shall be, at that time, that I will search Yerushalayim with candles.” (Zephaniah 1:12) And it said: “The spirit of man is the candle of the Lord, searching the inward parts of the belly.” (Proverbs 20:27) But not with the light of a torch?! But Rava said: What is the meaning of the verse: “And His brightness was as the light; and rays issue from His hand: and there the hiding of His power is lodged.” (Habakkuk 3:4) To what are the righteous comparable, in the presence of the Shechinah? To a candle, in the presence of a torch. And furthermore, Rava declared: A torch is preferable for *havdalah*? Said Rabbi Nachman bar Yitzchak: This one [the candle] can be brought into holes and cracks in the wall [and thus search out *chametz* there, as well]. Whereas the other [the torch], cannot be brought into holes and cracks. Rabbi Zevid says: This one [the candle] throws its light forward while the other, throws its light backward. Rabbi Papa says: With this one [the torch], he is afraid [lest something catch fire] but with the other, he is not afraid. Ravina says: this one [the candle] has a steady light whereas the other is jumpy.

זוהר נשא דף קכ"א ע"ב

איש או אשה כי יעשו מכל תפאת האדם וגומר תא חזי כתיב (שופט' ד') וחקר הקני נפרד מקנן מבני חובב חותן משה וגומר. וחקר הקני מבני בניו דיתרו הוה כמה דאת אמר (שמואל א' ט"ו) ויאמר שאול

וגרות מגר. מציאה מציאה כתיב הכא (שמות י"ב) שבעת ימים שאור לא ימצא בכתיכם וכתיב התם (בראשית מ"ד) ויחפש בגדול החל ובקטון כלה וימצא. ומציאה מחפוש דידיה וחפוש מגרות דכתיב (צפניה א') בעת ההיא אחפש את ירושלים בגרות וגרות מגר דכתיב (משלי כ) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. תנו רבנן אין בודקין לא לאור החמה ולא לאור הלבנה ולא לאור האבוקה אלא לאור הנר מפני שאור הנר יפה לבדיקה ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (שמות י"ב) שבעת ימים שאור לא ימצא בכתיכם ואומר (בראשית מ"ד) ויחפש בגדול החל ואומר (צפניה א') בעת ההיא אחפש את ירושלים בגרות ואומר (משלי כ) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. ואבוקה לא והאמר רבא מאי דכתיב (חבקוק ג') ונגה כאור תהיה קרנים מידו לו ושם תביון עיוו למה צדיקים דומים בפני שכינה כנר בפני האבוקה. ואמר רבא אבוקה להבדלה מצוה מן המובחר. אמר רב נחמן בר יצחק זה יכול להכניסו לחורין ולסדקין וזה אינו יכול להכניסו לחורין ולסדקין. רב זביד אמר זה אורו לפניו וזה אורו לאחוריו. רב פפא אמר האי בעית והאי לא בעית. רבינא אמר האי משיך נהורא והאי מיקטף איקיטופי:

אֶל הַקִּנִּי וְגוּמַר. אֲמַאי אֶקְרִי קִנִּי וְהָא אֻקְמוּהָ וּכְתִיב (בראשית ט"ו) אֶת הַקִּנִּי וְאֶת הַקִּנְיָוִי. וְאֵתְמַר דְּעֵבֶד קָנָא כְּמִדְּבָרָא בְּעוּפָא דָא בְּגִין לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא וְאֵתְפָּרַשׁ מִן מִתָּא. נִפְרָד מִקִּין אֵתְפָּרַשׁ מֵהֵהוּא עִמָּא דְהוּהּ בְּקַדְמִיתָא וְאֵתְדַבֵּק בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא. נִפְרָד מִקִּין וּפָאָה בַר נֶשׁ דְּזָכִי בְּאוּרִייתָא לְמִיזַל וּלְאֵתְדַבֵּקָא בְּאוּרְחוּי דְכַד בַר נֶשׁ אֲזִיל בְּאוּרְחוּי דְאוּרִיתָא מְשִׁיד עֲלֵיהּ רוּחָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מְפֹרוֹם וְכַד בַר נֶשׁ סְטִי אוּרְחוּי מְשִׁיד עֲלֵיהּ רוּחָא אַחֲרָא מְסַטְרָא אַחֲרָא דְהִיא סְטְרָא דְמְסַאָבָא וְסְטְרָא דְמְסַאָבָא אַתְעַר מְסַטְרָא דְנִיּוּקָבָא דְהוּמָא רַבָּא דְתַמְן מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישִׁין דְנִנְקִי לְבָנֵי נֶשׂא דְאֶקְרוּן נִנְקִי עֲלָמָא דְהָא מְסַטְרָא דְקִין קַדְמָאָה אֲשֶׁתְּכַחוּ וְיִתְרוּ בְּקַדְמִיתָא כּוּמְרָא לְעִבּוּדָה יִרְה וּלְהֵהוּא סְטַר הוּהּ פִּלַח וּמְשִׁיד עֲלֵיהּ רוּחָא מֵהֵהוּא אַתְר וְאָף עַל גַּב דְאֶקְרִי קִנִּי לְבִתֵּר נִפְרָד מִקִּין (עֲדָאִי) וְאֵתְדַבֵּק (ג"א וְאֵתְחַבֵּר) בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא (מָאִי מְשִׁמַּע) דְּכָל מָאן דְאֵתְדַבֵּק בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא וְעֵבִיד פְּקוּדֵי אוּרִיתָא כְּבִיבּוּל הוּא קִינִים עֲלָמִין עֲלָמָא דְלַעִילָא וְעֲלָמָא דְלִתְמָא וְהָא אוּקְמוּהָ וְעֵשִׂיתֶם אוֹתָם כְּתִיב. וְכָל מָאן דְּעֵבֶר עַל פְּקוּדֵי אוּרִיתָא כְּבִיבּוּל פְּגָמִים לְעִילָא פְּגָמִים לְתַתָּא פְּגָמִים לְגַרְמִיָּה פְּגָמִים לְכָל עֲלָמִין. מִתַּל לְאִינּוּן מְפָרִישֵׁי יָמִין דְשִׁאָטִין (ספ"א דְמְסַרְטִין) בְּאַרְבָּא קָם חֵד שְׁטִיָּא בִּינְיִיחוּ בְּעָא לְנִקְבָא וְכוּלֵי וְעַל דָּא אִישׁ אוּ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ וְגוּמַר הָאָדָם וְגוּמַר. (הושע ו') וְהִמָּה כְּאָדָם עֵבְרוּ בְרִית. אָדָם עֵבֶר עַל פְּקוּדָא חֵד דְאוּרִיתָא גָרִים לִיהּ לְגַרְמִיָּה מִיתָה וְגַרְם לְכָל עֲלָמָא פְּגָמִים לְעִילָא פְּגָמִים לְתַתָּא וְהֵהוּא חוּבָא תְלִיָּא עַד דִּיקְיָנִים קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא עֲלָמָא כְּמִלְקָרְמִין וְיִתְעֵבֶר הֵהוּא פְּגִימוּ מְעֲלָמָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה כ"ד) בְּלַע הַמֶּטֶן לְנִצָּח וּמָחָה יְיָ אֱלֹהִים דְמַעָה מַעַל כָּל פְּגָמִים וְגוּמַר וּבְגִין כֵּד כִּי יַעֲשׂוּ מְכַל חַטָּאת הָאָדָם (כְּתִיב). הָאָדָם אָדָם קַדְמָאָה. לְמַעַל מַעַל בִּין דְמָאן דִּיפּוּק מְרַחְמֵי וְיִנְקָא מִן דִּינָא הוּא גָרִים פְּגִימוּ וְכוּלֵי וְעַל דָּא רַחֲמָנָא לִישְׁזֹבֵן מַחֲיִבֵי דְהָאִי עֲלָמָא וּמִן פְּגִימוּ דִּילְהוֹן כְּמָה זְכָאִין מְסַתְּלָקֵי בְּגַנְיִיחוּ בַר כָּל מַה דְגַרְמֵי לְעִילָא וְתַתָּא:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer HaCharedim, 59

מספר חסידים סימן ג"ט

One does not discern a sign only that which our Sages spoke of, for example; on Rosh HaShanah, one eats the head of a ram, with the idea that we should lead, and so on, and we eat sweet things, with the concept of having a sweet year, and so on. So, too, one may ascertain [whether he will succeed in a venture] by [his success in] fattening of a chicken and so on. So, too, [to ascertain

events by] lighting a candle in the house where a wind does not blow, and so on (see Horayot 12a). But those people who have a *mitzvah* to perform, such as beginning to teach children or perform some other *mitzvah*, and say: Let us wait until Rosh Chodesh — even though this is not divination, it is still not a good practice. For who knows whether he will live or die during the course of the month [or maybe he will die before the month begins]? And the result

אִין לְנוּ נִיחוּשׁ לְסִימָן אֲלָא בְּמָה שְׁאָמְרוּ חֲכָמִים כְּעִנְיָן שְׁאָמְרוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יֵאָכְלוּ רֵאשׁ שֵׁל אֵיל עַל שֵׁם גְּהִיָּה לְרֵאשׁ וְכוּ' וּמִינֵי מִתִּיקָה עַל שֵׁם שָׁנָה מִתּוּקָה וְכוּ' וְכוּ' יִרְבִּי תְרַנְגּוּלָא וְכוּ' וְכוּ' יִדְלִיק גַּר בְּבֵית דְּלָא נָשִׁיב זִיקָא וְכוּ' וְאוֹתָן כְּנִי אָדָם שְׂיֵשׁ לָהֶם לְעֵשׂוֹת מִצְוָה כְּגוֹן לְהַתְחִיל לְלַמֵּד לְתִינוּקוֹת אוּ לְהַתְחִיל בְּמִצְוָה אַחַת וְאוֹמְרִים נִמְתִּין עַד ר"ח אָף עַל פִּי שְׁאִין זֶה נִחַשׁ אִין זֶה דֶּרֶךְ הַטּוֹבָה כִּי מִי יוֹדַע אִם יִחְיֶה אִם

would be that he would have died without fulfilling the *mitzvah*. The general rule is, as soon as the opportunity to fulfill a commandment comes to your hand, do it and do not delay. This idea was expounded by the Sages [Mekhilta] on the verse “Guard the matzot:” (Exodus 12:17) Do not read it as “Guard the matzot” but rather, “Guard the *mitzvot*,” [i.e.,] if a *mitzvah* comes your way,

do not leave it to leaven, rather, perform it immediately. But if a person planned to do a *mitzvah* and was prevented from doing it, Scripture regards him as having done it, as it says: “And for those who think about His name,” (Malachi 3:16) — the Holy One, Blessed is He, considers a good thought as though he actually had performed it.

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 7

(1) When he fastens on his belt, he recites the blessing, “Who girds Israel with strength.” When he put on his shoes, he recites the blessing, “Who has provided all my needs for me.” When he goes out to the road, he recites the blessing, “Who prepares a person's steps.” And everyday, a man says the blessings, “Who did not make me a non-Jew;” “Who did not make me a woman;” “Who did not make me a slave.” (2) These eighteen blessings have no fixed order; rather, a person recites them on that which the blessing refers to, at the appropriate time. For example, if someone puts on his belt while he is still in bed, he recites the blessing, “Who girds Israel with strength.” If he [then] hears the rooster, he recites the blessing, “Who gives the rooster understanding.” He does not recite any blessing for which he has not yet

become obligated. (3) For example, if he slept in his clothing, he does not recite, “Who clothes the naked” when he arises. If he goes barefoot, he does not recite, “Who has provided all my needs for me.” On Yom Kippur and Tisha B'Av, when washing is forbidden, he does not recite the blessing on washing the hands, nor the blessing of removes the bonds of sleep.” If he did not use the lavatory, he does not recite the blessing, “Who formed man.” The same applies to

the rest of these blessings.

ימות בתוך החודש נמצא מת ולא קיים המצוה. כללו של דבר מיד כשתבא המצוה לידך עשה אותה ואל תדחה אותה וכן דרשו חכמים (שמות יב) ושמרתם את המצוות אל תקרי המצוות אלא המצוות אם באת מצוה לידך אל תניחנה להחמיץ אלא עשה אותה מיד. ואם חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה שנאמר (מלאכי ג') ולחושבי שמו מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה:

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ז

א בשחוגר חגורו מברך אוזר ישראל בגבורה בשנועל מנעליו מברך שעשית לי כל צרכי. בשמהלך לצאת לדרך מברך המכין מצעדי גבר. ומברך אדם בכל יום בא"י אמ"ה שלא עשני גוי. בא"י אמ"ה שלא עשני אשה. בא"י אמ"ה שלא עשני עבד: ב שמונה עשרה ברכות אלו אין להם סדר אלא מברך כל אחת מהם על דבר שהברכה בשבילו בשעתו. כיצד הרי שחגר חגורו והוא על מטתו מברך אוזר ישראל בגבורה. שמע התרנגול מברך הנותן לשכוני בינה. וכל ברכה מהן שלא נתחייב בה אינו מברך אותה: ג כיצד לן בכסותו אינו מברך בשעומד מלביש ערומים. הלא יחף אינו מברך שעשית לי כל צרכי. ביום הכפורים ובתשעה באב שאין שם רחיצה אינו מברך נטילת ידים ולא המעביר חבלי שינה. אם לא נכנס לבית הפסא אינו מברך אשר יצר את האדם וכן שאר ברכות אלו: